

زندگی با زنگار

زندگی با زنگاری پرویز فنی زاده
امین طاهری | فرحناز سمیعی

www.ketab.ir

طاهری، امین، ۱۳۶۵ -	
مثل تکه شعری بیان شده: زندگی و بازیگری پرویز فنی‌زاده / امین طاهری،	
فرحناز سمیعی، تهران: نشر ثالث: ۱۳۹۴.	
۵۰۳ ص	
ISBN 978-600-405-019-7	شابک ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۰۱۹-۷
زیرکران - ایران - قرن ۱۴ - سرگزشتنامه، خاطرات، مصاحبه‌ها.	
۷۹۲/۰۲۸۰۹۲	PN ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۰۱۹-۷

دفتر مرکزی: خیابان کریمخان زند / پست ایران‌شهر و ماهشهر / پ ۱۵۰ / طبقه چهارم / تلفن: ۸۸۳۰۲۴۳۷
فروشگاه: خیابان کریمخان زند / پست ایران‌شهر و ماهشهر / پ ۱۴۸ / تلفن: ۸۸۳۲۵۳۷۶-۷

■ مثل تکه شعری بیان شده: زندگی و بازیگری پرویز فنی‌زاده

● فرحناز سمیعی - امین طاهری ● ناشر: نشر ثالث

● مجموعه هنر، موسیقی، سینما، تئاتر

● چاپ اول: ۱۳۹۴ / ۱۱۰۰ نسخه

● لیتوگرافی: ثالث ● چاپ: سازمان چاپ احمدی ● صحافی: مینو

● کلیه حقوق محفوظ و متعلق به نشر ثالث است

ISBN 978-600-405-019-7

● شابک ۹۷۸-۶۰۰-۴۰۵-۰۱۹-۷

● سایت اینترنتی: www.salesspublication.com پست الکترونیک: Info@salesspublication.com

● قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

فہرست

۷	پس از آغاز
۱۳	احمد طالبی زاده
۲۷	علی زکاز
۳۷	نعمت اسدانی
۵۹	پرویز پورحسینی
۶۹	جمشید مشایخی
۸۱	حمید سمندریان
۱۰۱	داوود رشیدی
۱۱۵	احمد رضا احمدی
۱۲۷	مسعود کیمیایی
۱۳۵	محمود دولت آبادی
۱۴۵	خانواده فنی زاده
۱۵۷	بہمن مفید
۱۶۵	جعفر والی
۱۸۱	پری صابری
۲۰۱	عباس جوانمرد
۲۲۱	محمد علی کشاورز
۲۳۵	کاظم هژیر آزاد
۲۴۷	نصرت پرنوی
۲۵۹	عبدالله اسکندری

۲۶۷	عباس گنجوی
۲۸۱	کیومرث درم بخش
۲۸۹	منوچهر اسماعیلی
۲۹۹	زری خوشکام
۳۰۵	نصرت کریمی
۳۱۱	غلامحسین لطفی
۳۲۱	دارش مهرجویی
۳۲۹	رامرز قریبیان
۳۳۷	علی عباسی
۳۵۱	ناصر آهنگر
۳۷۱	محمدباقر بیروزی
۳۸۱	ابراهیم گلستان
۳۸۵	بهروز وثوقی
۳۹۱	گفتگوی جواد طوسی با زنده یاد و... سنگ گلمکانی
۴۲۹	گفتگوی علیرضا وزل شمیرانی با پرویز فنی زاده (هفته نامه ستاره سینما، شماره ۱۴۱؛ سال ۱۳۸۵)
۴۴۵	گفتگوی محمد جعفری با پرویز فنی زاده (هفته نامه ستاره سینما، شماره ۱۷۵، سال ۱۳۵۵)
۴۵۹	گفتگوی ستاره سینما با پرویز فنی زاده (هفته نامه ستاره سینما، شماره ۱۹۶، سال ۱۳۵۶)
۴۶۷	سخنرانی محمود دولت آبادی بر مزار پرویز فنی زاده یادنامه روزنامه کیهان (پنجشنبه ۹ اسفند ۱۳۵۸)
۴۷۵	یادنامه مجله شهروند تورنتو (شماره ۹۷۱، سال ۱۳۸۳)
۴۸۳	بازی های فنی زاده
۴۸۹	گزیده تصاویر

پیش از آغاز

دلبستگی من به پرویز فنی زاده به اواخر سال‌های نوجوانی‌ام بازمی‌گردد؛ وقتی فیلم‌های سینمای گذشت ایراد را بر اساس کارگردان‌ها می‌دیدم، همیشه اسم پرویز فنی زاده در تیتراژ برخی از فیلم‌ها حضور داشت، ولی چهره‌اش برای من آشنا نبود. نمی‌دانستم کدام یکی از بازیگرهای فیلم، فنی زاده است. یواش یواش تصویرش در ذهن من محو شد. دیدم که تنها بازیگری است که با هفت تا از فیلمسازهای موج سینما کار کرده است. اتفاق دیگری که همیشه همراهم بوده، تأثیری است که از طریق بازی‌های پرقدرتش بر من گذاشته، فرقی هم نمی‌کند که ببینی که تاه حضور داشته یا نسبتاً بلند یا نقش اول را بازی کرده باشد. کم‌کم خواستم پیرامونش اطلاعات بیش‌تری به دست بیاورم، ولی چیز دندان‌گیری پیدا نکردم، مگر تکه‌هایی از زندگی و حضورش در فیلم‌ها و تئاترها، به علاوه نقد فیلم‌هایی که در آن‌ها بازی کرده بود. دیدم در اغلب این نقدها بازی‌هایش ستایش شده است، چه در زمان حیاتش و چه سال‌ها بعد از

فوتش. همین جور اشتهايم برای اين که از زندگي اش چيزهاي بيش تري بدانم، افزايش پيدا مي کرد. در همين راستا به تعدادي از مجله هاي قديمي دسترسي پيدا کردم که در آنها به تئاترهائي اشاره شده بود که فني زاده بازي کرده بود. ديدم چندين برابر نقد فيلم هاي سينمايي، از بازي هاي اش در آن پيسرها تعريف شده است. به خودم گفتم کسي که بتواند تقريباً با همه کارگردان هاي خوب زمان خودش در تئاتر، سينما و تلويزيون هنراري کند و تقريباً از عهده تمامي نقش ها به خوبي برآيد، حتماً ويژگي هاي شخصي در زمينه کار هنري و شخصيتي اش وجود دارد که قابل بررسي است. من نظرم رسيد که حتماً آدم شيرين، دلچسب و دليذيري بوده که توانسته تمام اين کارها را در مدت بسيار کوتاهي انجام دهد. تصميم خودم را دفتم که در باره اش فيلم مستند درست کنم. نشستيم به تماشايش دوباره آثارش، به ترتيب سال هايي که کار کرده بود. ديدم بازيگري است که مديوم هاي مشابه را که کار کرده است، به خوبي مي شناسد. من فقط در تئاتر يک نمايش ضبط شده تلويزيوني از او ديده ام، اما به گواه همه همکارانش، در تمام پيسرها درخشان بوده و با خودش در صحنه يک هوايي را مي آورد. به گمانم در فيلم ها از غلوه اي رايج و ادا دوري کرده است. در تلويزيون هم مخاطب انبوه را مي شناخته و بر همين اساس در هر مديومي که کار کرده، درخشان بوده و مختصات آن را به خوبي درک کرده است. اين شد که به يک پروژه فني زاده و به همراه گروهی از دوستان، به سراغ مهم ترين همکارانش رفتيم تا از طريق آنها فني زاده را بيش تر بشناسيم. تمام مصاحبه ها در فاصله سال هاي ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، و اغلب در محيط کار، منزلشان و تعدادي هم در استوديو انجام شده است. به استثنای دو مصاحبه پاياني که به دليل حضور نداشتن مصاحبه شونده گان در ايران، به صورت تلفني ضبط شد. شکل کار هم بر اساس پرسش و پاسخ پرملاط نبوده است،

چون نه چنین توانایی در من هست و نه چندان علاقه‌ای به آن دارم. می‌خواستم یک نسل با محوریت پرویز فنی‌زاده صحبت کند. به همین سبب، شیوه پرسش‌ها بر این روال بوده که از همکاران فنی‌زاده خواستم قدری در باره خودشان و فضای آن زمان صحبت کنند تا سندی باشد از یک دوره تاریخی، سپس در جایی از این مسیر به پرویز فنی‌زاده برسند و از نحوه آشنایی، همکاری‌ها، خاطرات، قدرت بازیگری‌اش، جایگاهش در ریگری، به زوال رفتن و تمام شدنش، تصویر و تأثیری که همیشه در نشان مانده و چیزهایی از این دست بگویند. قرار هم نبوده که به تمام ابعاد بدگی فنی‌زاده بپردازیم. هر کس از دیدگاه، جهان‌بینی و دنیای خودش نحوه روایت کرده است. در این کتاب ترتیب زمانی مصاحبه‌ها رعایت شده است. همچنین به خاطر انسجام و یکدستی، تمام پرسش‌ها حذف و در یک پاسخ‌ها آورده شده است، مگر در جاهایی که جمله‌ای از زبان خودشان یا شخص دیگری نقل به مضمون شده باشد و من آن را تکرار کرده باشم. البته در بعضی از مصاحبه‌ها و بنا به ضرورت، برخی اتفاقات گذشته را در مدافعت یادآوری کرده‌ام که لابلای متن آورده شده است. پیاده کردن من مصاحبه‌ها از روی فیلم بر عهده خودم بوده و ویرایش اولیه که در آن تلاش شده تا لحن صحبت‌های تک‌تک افراد حفظ شود، توسط همکاران، به‌ویژه فرحناز سمیعی انجام شده است. تدوین نهایی متن را هر دو به‌طور مشترک انجام داده‌ایم. در خاتمه از همه دوستان و همکاران که با علاقه و اشتیاق فراوان در این کار یاری‌رسانم بودند، صمیمانه سپاسگزاری می‌کنم.

امین طاهری

پاییز ۹۳